

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/140627>

Please be advised that this information was generated on 2018-08-16 and may be subject to change.

Innovatie- management

De laatste tijd dringen zich in rap tempo allerlei innovaties op aan de verkeer- en vervoersector. Uber voor de taxibranche, parkeer-apps, afhaalautomaten voor pakketjes, multimodale reisinformatie, automatische auto's – het houdt niet op. Maar ik voorspel: dit is pas het begin! Ict is ontzettend goedkoop geworden en door miniaturisering overal toepasbaar. Robotica begint zich nu pas te ontwikkelen buiten de industrie. De opkomst van 3D-printen verandert productieorganisaties en zelfs mondiale productiestructuren.

Wat zullen die technologische innovaties met ons verkeer- en vervoersysteem doen? Als je even de tijd neemt om daar over na te denken, kom je op een waslijst aan concepten en diensten die veel verder gaan de Uber-app waar we ons nu druk over maken. Denk aan geautomatiseerd rijden en parkeren, geautomatiseerd betalen, autodelen, multimodaal vervoer, geoptimaliseerde route- en reistijdplanning, nieuwe vormen van privaat (taxi- en pakketvervoer) en publiek-privaat (OV- en Wmo-vervoer) reizen, nieuwe vormen van verkeersmanagement en nieuwe logistieke diensten (automatisch laden en ontladen, de inzet van drones). Er zullen zich ook nieuwe spelers op de markt melden. Op termijn is het niet ondenkbaar dat de HEMA en Vodafone mobiliteitsdiensten aanbieden! Autobezit wordt minder belangrijk, dienstverlening juist belangrijker. Niet voor niets is autodelen het afgelopen jaar fors gegroeid.

Uiteraard zal dit grote gevolgen hebben voor de sturing van mobiliteit door de overheid. Wat kan deze doen om innovatie te bevorderen, consumenten er maximaal van te laten profiteren, gewenste maatschappelijke effecten te bereiken (verkeersveiligheid, minder congestie) en ongewenste effecten tegen te gaan (aantasting van de privacy, vershraling van het vervoer)? Oftewel: hoe kan de overheid als actieve participant voorzien in slim 'innovatiemanagement'? Ik denk aan verschillende zaken. In de eerste plaats zal de overheid zich een beeld moeten vormen van de toekomst. Daarbij zou ze niet moeten redeneren vanuit het bestaande, maar vanuit *voorstelbare* toekomstbeelden. Wat zou je in de toekomst met al die nieuwe technologieën kunnen bereiken als je veel ambitie hebt? En hoe zou je dat dan kunnen bereiken? Vervolgens moet de overheid innovatieve partijen ondersteunen en soms samenbrengen. Voortvarend werken aan de komst van de automatische auto's is een mooi voorbeeld. Maar ook op andere terreinen kunnen innovaties actief worden gesteund, zoals mobiliteitsdiensten, 'open data' en brandstofttechnologie. Dit vraagt soms om forse investeringen, ook van overheden. Het vergt in ieder geval om een aanpak met concrete proefregio's waar alle relevante partijen met enthousiasme en inzet samenwerken.

In een aantal gevallen kunnen het Rijk en andere overheden 'launching customer' van innovatieve producten en diensten zijn. Het bevorderen van en meewerken aan goed onderwijs over ict, mobiliteit en logistiek is een taak voor de overheid. En natuurlijk

Henk Meurs

Directeur MuConsult, hoogleraar Radboud Universiteit

hoort bij goed innovatiemanagement ook aandacht voor evaluaties: wat is succesvol en wat niet? Mislukken mag, als er maar van geleerd wordt.

Genoeg te doen dus. Maar val daarbij niet in de valkuil van kortetermijnbelangen en haalbaarheid. Richt je eerder op startende ondernemers en andere vernieuwende geesten dan op de huidige belangenbehartigers. Ga na in hoeverre wet- en regelgeving belemmerend werken en pas deze indien nodig aan. Het betekent soms ook veranderingen van een cultuur: succes laat zich niet uitsluitend afmeten aan de realisatie van fysieke projecten. Kies bij inzet van middelen voor innovaties in plaats van gebaande paden. Durf te dromen en zet voortvarende stappen. En zit aan het stuur, om ervoor te zorgen dat de maatschappelijke opbrengsten optimaal zijn, voor Nederlandse burgers en bedrijfsleven met exportkansen. ●